मागास क्षेत्र अनुदान निधी (बीआरजीएफ) योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार जिल्हा आराखडे तयार करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग परिपत्रक क्र. बीआरजीएफ-२०१०/प्र.क्र. १६० /पंरा-६ दिनांक : २३ मार्च, २०१०.

परिपत्रक

वाचा- शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ २००९/प्र.क्र. ८५/पंरा-६, दिनांक १५ जानेवारी, २०१०.

विकासातील प्रादेशिक असमतोल व विषमता दूर करण्याकरता, 'मागास क्षेत्र अनुदान निधी' या प्रकल्पाची स्वतंत्रपणे रचना करण्यात आली आहे. मागास म्हणून घोषित केलेल्या जिल्ह्यात सद्यस्थितीत उपलब्ध असलेल्या सहाय्यक अनुदानात भर पडावी तसेच त्यांचे एकत्रीकरण (Consolidation) आणि योग्य पुनर्योजन (Convergence) व्हावे म्हणून या निधीमार्फत वित्तीय साधने स्थानिक संस्थांना पुरवण्यात येतात. यास्तव स्थानिक पातळीवरची उपलब्ध साधनसामग्री व सुविधा आणि विद्यमान योजनांमधून प्राप्त निधी पुरेसा मिळाला नाही अशा विकासाच्या गरजा यांमधील तफावत भरून काढणे या योजनेत अभिप्रेत आहे. सन २००९-१० या आर्थिक वर्षासाठी तयार करण्यात आलेल्या आराखडयाबाबत अशाप्रकारच्या कार्यपद्धतीचा सर्वांगाने वापर करण्यात आले नसल्याचे निदर्शनात आले आहे.

सन २०१०-११ या आर्थिक वर्षासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा वापर करून दिनांक ३१ मार्च २०१० पूर्वी ग्रामपंचायत स्तरावरील आराखंडे तयार करून व ते संकलीत करून जिल्हा नियोजन समितीच्या मान्यतेने जिल्हयाचा आराखंडा शासनास सादर करावा. ३१ मार्च, २०१० पर्यंत मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील समितीकडे आराखंडा प्राप्त न झाल्यास व तो केंद्राकडे न पोहचल्यास पुढील वर्षाच्या निधीपासून जिल्हा वंचित राहील व त्याची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व जिल्हाधिकारी यांची राहील यांची नोंद घ्यावी.

१. या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनानूसार जिल्हयाची व्हिजन निश्चीती गतवर्षी झाली आहे. त्यानुषंगाने यावर्षीचा ग्रामपंचायत आराखडा तयार करणे व जिल्हास्तरावर संकलित करणे अभिप्रेत आहे. तरी अशाप्रकारे तयार करण्यात आलेला गाव आराखडयाच्या एकत्रिकरणातून जिल्हा आराखडा तयार करण्यात यावा. आराखडयाच्या अंमलबजावणीसाठी सर्व स्तरावर उपलब्ध विद्यमान योजनांचे एकत्रीकरण

•

आणि योग्य पुनर्योजन (convergence) करून ज्या ठिकाणी निधीची कमतरता (Gap) आहे किंवा ज्या योजना/ विकास कामाना इतरत्र निधी उपलब्ध नाही अशा ठिकाणी BRGF निधीचा वापर प्राधान्याने व प्राथम्याने करण्यात यावा.

- २. जिल्हा आराखडा तयार करताना इतरत्र निधी उपलब्ध नसेल किंवा कमी पडत असेल तर प्राधान्याने अंगणवाडी / शाळा खोल्याचे बांधकाम, ग्रामपंचायत इमारत बांधकाम, तसेच ग्रामस्तरावर आवश्यक संगणकीकरण, महिला शौचालय, दलीत वस्तीअंतर्गत पायाभूत सुविधा, अनुसूचित जाती व जमाती यांच्या शैक्षणिक/आरोग्य विषयक योजना इत्यादी सार्वजनिक कामांना प्राधान्य देण्यात यावे.
- ३. तसेच प्रस्तावित पर्यावरण संतुलित ग्रामिवकास योजनेच्या अनुषंगाने लोकसंख्येनुसार करावयाची वृक्षलागवड, नर्सरी, झाडांची निगा इत्यादी कामांनाही इतरत्र निधी उपलब्ध होत नसल्यास किंवा कमी पडत असल्यास प्राधान्य द्यावे. या कामासाठी यावर्षी पावसाळयापूर्वीच नियोजन करावे लागेल म्हणून या बाबीनांही गावआराखडयात प्राधान्य द्यावे लागेल.
- ४. अनुसुचीत जाती/ जमाती यांच्यासाठी ग्रामपंचायतवार किमान त्यांच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात योजनेतंर्गत निधीची तरतूद करून अनुसूचित जाती / जमाती उपयोजना एकूण आराखडयात स्वतंत्ररित्या तयार करून दर्शविण्यात यावी.

सदर परिपत्रक शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१००३२३१४३१३६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सुधीर ठेक्सरें)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १. मुख्य सचिवः
- २. प्रधान सचिव/ सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग).
- ३. विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, नाशिक.
- ४. जिल्हाधिकारी गडचिरोली, भंडारा, चंद्रपूर, गोंदिया, नांदेड, हिंगोली, धुळे, नंदूरबार, अहमदनगर, यवतमाळ, औरंगाबाद, अमरावती (सर्व बीआरजीएफ जिल्हे)
- ५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी , जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व बीआरजीएफ जिल्हे)
- ६. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व बीआरजीएफ जिल्हे)